

TIDEVARVET

TIDEVARVET

N:r 37: 1928

upptages så gott som uteslutande av valen.

*Undantaget är några citat ur Tolstoj's Religjosa skrifter.

OM SOLIDARITET

med Frisinnade Kvinnors valrörelse i Södermanlands och Hallands län bäres vittnesbörd av de bidrag som inkomma från olika håll i landet till Tidevarvets valfond.

De åtföljas ofta av uttryck för en varm sympati och av önskan att man fått vara med. Det är synd om dem som ej få vara med. Det är nämligen mycket roligt att få deltaga i denna valrörelse. Den kännetecknas av stämningens möten i överfulla lokaler eller ute i Guds fria natur.

Ofta ha de mynnat ut i intressanta diskussioner som uppstått ur åhörarnas önskan, ej att komma talarna till livs, utan att ta grundligt reda på valrörelsens mening och syfte.

På grund av det intresse som vi sats, ha mötena blivit flera än vad från början planerats. Utgifterna ha därför också vuxit, och valfonden är i stort behov av förstärkning.

Hjälptill till slutspurt för Elisabeth Tamms och Rut Adiers val.

2 kronor

kostar TIDEVARVET från 1a september till årets slut.

PRENUMERERA

å TIDEVARVET på vår giro nr 1544.

Fem sätt att hjälpa in

Elisabeth Tamm och Rut Adler i andra kamraren:

1. att ställa sin arbetskraft till förfogande;
2. att sprida kännedom om mötena;
3. att skänka pengar till valfonden;
4. att dela ut valsedlar; samt
5. att rösta.

Fickur och prima Ankarussällas för 6:50 o. 7:50 plus porto. **Damur** 7:50. **Guldur** 14 kr 35 kr. **Väggur** o. **Väckurur** från 3:50. Stort sortering av Guld- o. Silvervaror. Första ordet eller ur till prov sedan i dussin. **Adr.-Urlagret**, Box 17, Brålanda

MIN MENING

om Frisinnade Kvinnors Valprogram:

D:r Iwan Bolin:

Frisinnade Kvinnors program borde omfattas ej blott av en liten grupp kvinnor utan av en stor sammanslutning av människor ur alla läger.

Det direktiv, en valkandidat får av sina väljare, bör vara sådant, att han med det som ledstjärna kan arbeta för allas väl och ej blott för en viss klass eller grupp. Både det borgerliga och det socialdemokratiska valprogrammet äro ur denna synpunkt lika konservativa. Båda arbeta de i huvudsak för sina egna partiers intressen och bry sig mindre om, hur andra ej med dem likatänkande har det. Framför allt är det ur denna synpunkt åtminstone för mig omöjligt att deltaga i höstens riksdagsmannaval i Stockholm.

Frisinnade kvinnors uttalande inför andrabalansvalet 1928 synes mig upfattat så, att det tar hänsyn till allas bästa. Genom att de ej vilja gå fram med någon av de stora valmansammanställningarna visa de även detta. Många av de stora politiska frågorna äro redan lösta men på det sociala området återstår det dock flera viktiga sådana. De flesta av dessa frågor synas övriga partier med orätt ännu ej intressera sig för.

Att Frisinnade kvinnors upptagit problemet om folkens hälsa som första punkt på sitt program och där också utan vådsla fört fram flera av de mest vitala frågorna måste hällas med glädje. Att brivet på att kvinnans rättigheter skola vara desamma som mannens endast framförs från kvinnohäll förringar ej detta bravs betydelse, det är tvärtom en brist hos de andra partierna, att de ej även upptagit denna fråga på sina program. Även i övriga punkter utmärker sig Frisinnade kvinnors uttalande genom samma

Borgmästare Carl Lindhagen:

Den politik som föres av Frisinnade Kvinnor och Tidevarvet har alltid stått för mig som en av ljuspunkterna i det stormörkret.

Vi ha tillåtit oss intervju borgmästare Lindhagen angående Frisinnade Kvinnors valrörelse.

Han svarade, att ett naturligt uttryck för krisen i det parlamentariska systemet är valrörelsens nedsjunkna nivå inom alla partier. De äro tyvärr icke ägnade att uppföra folket till några högre syer. Men Rom byggdes icke på en dag, och tillandot är tydligen den förnärmsta statskonsten.

Den politik som föres av Frisinnade Kvinnor och dess organ har alltid för mig stått såsom en av ljuspunkterna i det stora mörkret. De manifesteras så vitt jag förstår en kamp på de sista skarnerna som restes av den gamla liberalismen. Vore jag inregistrerad i frisinnade partiet, skulle jag utan tvekan rösta till med dessa de sista kämparna på skarnen. Själva upfattar de nog icke saken så. De vilja skaffa nya skador bland det uppväxande släktet som följer dem.

För min del betraktar jag den tudelning som nu trädde fram vid detta väl såsom i själva verket ett framsteg i snigelgången. De många partierna äro ju en stor olycka. Att de nu inskränkts till två, kan då med god vilja betraktas som en ljusning. Även denna tudelning döler ju realiteter trots skummet på ytan. Menige man få visserligen icke några klar upplysning, men på djupet handlar man av instinkt. De två

Fort. s å sid. 4

ideella syn på tingen och radikala strövmåden att förbättra samhället. Mitt slatdomåne är därför, att det ej blott borde omfattas av en liten grupp kvinnor utan av en stor sammanslutning av människor ur alla läger.

Iwan Bolin.

Kyrkoherde Sam Thysell:

Den enda politiska grupp som vågar gå till val på ett verkligt fredsprogram.

Frisinnade Kvinnors Riksförbund har uppmäkt, att den borgerliga samlingen äventyrar den samling bringande idéer, som ensam kan föra oss upp ur den politiska försumpning, vi befina oss uti. Och Riksförbundet har haft med att taga konsekvenserna härav.

Det uttalande, som Frisinnade Kvinnor gjort inför valen, synes mig innehålla klarare ansatser till ett realistiskt idéprogram än man är van att finna i de politiska valprogrammen. Särskilt har jag fast vid vid uttalandena i jordfrågan, arbetslöshetsfrågan och fredsfrågan. I den sistnämnda frågan har man lyckats på några rader sammanfatta sanningen om det militära försvaret och vilka som äro de verkliga fredsgarantierna. På denna punkt är Riksförbundet den enda politiska grupp som vågar gå till val med ett verkligt fredsprogram.

Anhängarna av borgerlig samling ha sökt framställa Frisinnade Kvinnors aktion såsom ett hopplöst företag, som blott vållar splittring. För mig framstår den som en förelöpare till den sanning, som måste komma: en samling i helig solidaritet med de djupa leden i vårt folk i deras längtan och strävan efter människovärdiga och broderliga förhållanden i arbetsliv och samhälls-.

Norrköping den 7 sept 1928.

Sam Thysell.

LEK

Alltid har det hänt något nytt med stad och ens stadsl, när man kommer tillbaka efter en lång bortovaro. Nya gator ha skurits upp inom alltför massiva kvarter, nya kvarter ha vuxit upp ur intet, himmelstegen är förvandlad av de nya husraderna och restauratant med en kran av elektriskt ljus ger ett intryck av storstadsmässighet li vår avlägsna stadsl, den stadsl som på relikvarter utifrån stadslhuset mest utmärker sig genom väderkvarnar och galgar.

Av allt nytt jag sett tror jag dock att en ny lek slagit mest av allt. Man lär ju känna umgärna på gatan och tomterna en smula, när man själv brukar få se sig ut och leta efter en unge vid lämningsdagen. Man vet vad de brukas leka och hur kunnat fungera som skiljedomare i ett annat slag. Men aldrig förr än i höst har jag sett barnen leka gaskrig med gasmasker, det vill säga nuddkrig, bundna under ögonen till skydd mot giftiga anfäll.

Barn äro underbara med sin sätt att ta allting självfallet, enkelt och praktiskt. De vunnit värld speglar sig i deras, utan beredning i unga chosser för sig. De klara sig inte under oblygheten med att det gäller försvarskrig, de leka giftkrig därför att de äro moderna barn som följa med sin tid till enkelt. Men det är synd om dem att vid tid ska vara sådana. Och det är synd om dem att vuxna skola misbruka deras tillit och efterhärmlingarna så långt som att till och med föreställa och leda deras giftlekar, så som nu sker i ungdomens landstorn. Därmed uppkostas de i uppåtning att kunna göra sig något omdömligt, som man ska riktiga är nog, ty det förekommer bland civiliserade folk.

De se ingenting i allsammans mer än en ny och rolig lek. En skojare lek är en lek. Frisinnade i Paris eller Folkförbundssammanträde i Genève. Det leve en alltför tillställande lek, och är ingenting för vackra söndagar i september.

Men vad betyder giftkrig och hur är det att bli gittskadad?

Se där en historia som alldeles nyligen passerat i Amerika, en historia bland många.

Den handlar om en elektriker som drog ut som frivillig år 1917. Kriget är ju över, det är snart to år sen det slöts. Men för honom var det icke över. Vid ett tillfälle blev han beordrad att undsätta några kamrater i edlinnen framför Verdun. Därvid räddade han in i ett bälte med senapsgas, och varken han eller någon aman visste något om det fjer sin han vidförs ordern. Det är nämligen ett liknast mordvapen. Men förklarade att han kunde botas. Han kom hem, gifte sig, det såg ut som om han skulle klara sig. Det hände visserligen att han bland måste uppböra med arbetet, därför att han hade otill i bröstet. Frisk var han aldrig. Men han talade inte om kriget och aldrig om gasförgiftningen eller sitt ordna. En dag gick han till en läkare, som gjorde en undersökning.

— Ni har inte lägt igen, sade läkaren. Kriget fick er i ett grepp och släpper er aldrig. Han gick hem efter detta besked och lätsade ingenting om för sin hustru, föreföll lika glad som vanligt. Nästa morgon gick han hemifrån vid samma tid som annars. Han var sig fullkomligt lik, han hörde bara en smula, men det var ju hans gamla onda. När hustrun började ställa lägenheten, fann hon en biljet på byrån. — Jag vill inte vara en börda för dig, skrev mannen. Doktorn har sagt mig sanningen. Jag har inte lång tid kvar att leva. Det är den gamla senapsgasen. Jag försvinner nu för att dö.

Han lämnade kvar alla de pengar han sparat, utom en liten summa. Hans hustru har tagit sig ett arbete. Hon är inte ord på sin man, är endast bekymrad för honom. Till en journalist som uppkäste henne, sade hon att hon väl förstått mannen. Det är kriget, sade hon.

Nio års förgäves kamp med döden. Men allting kan bli till en lek, även detta.

Drivins.

P. M. för valdagen

SÄRSKILT FÖR VÄLJARE AV LISTAN FRED OCH RÄTT I SÖDERMANLAND OCH FRIA LISTAN I HALLAND

Valen förrättas söndagen d. 16. A de flesta ställen 9-3 och 5-8. Vallkåklerna finnas annonserade iortstidningarna.

Förskaffa Eder valsedlar!

Förtäckning å de personer som tillhandahålla valsedlar återfinnes på annan plats i tidningen.

Besök redan tidigt Eder vallokall och håll den under uppsikt hela dagen.

Se till att valsedlar för Fred och rätt och Fria listan finnas utlagda och tillgängliga.

Valsedlar få aldrig fattas så länge röstningen pågår.

Dela personligen ut valsedlar, där de är lämpligt och där de andra partierna dela ut sina.

*Tro ej vad häglösheten viskar Eder att striden är för hög för Er förnöja och att den kämpas ut i Er förtjänst!

hör man i de familjer som köpa i

Konsum

Billiga och sunda varor i sunda butiker.

glatt prat om mat

TIDEVARVET

Utkommer varje helgfri lördag.
Slappstapen 1-3, 2 g., Stockholm.

UTGIVARE-

Alo Nilson.

REDAKTIONSKOMMITTÉ.

Elin Wagners.

Ellenhus Tomen.

Henrietta Holmérin.

REDAKTIONSEKRETERARE

Carin Holmérin.

Mottagningsst 10-12.

Telefon Norr 4942.

EXPOSITION:

Telefon Norr 28443.

Kontorsst 10-12 f. m., 1-4 g. n.

PRENUMERATIONSPRIS:

För hellet kr. 6.— halvår kr. 13.00

levnads kr. 2.— Lösnamnet 15 öre.

ÅRSNÖSNIS:

I best... 20 öre

per millimeter.

Textsidor eller särskilt begärd plats 25 öre

Stockholm 1928

Wahlströms Tryckeri Aktieföretag

STORGATAN 32

Mathilda Staël von Holstein

Ledamot av Sveriges Advokatsamfund.

Malmorgsgatan 3, Stockholm.

Telefon 288, 289.

Familjeligt, kyrkans, testamen-

tens, bouppteckningar, förfråg-

ningar från landsorten besvaras om-

gående.

EVA ANDÉNS Advokatbyrå

Inneh: Eva Andén, Ledamot av Sveriges

Advokatsamfund.

Herklingsgatan 14, Tel. 7575-7576.

f. d. Lövsjöns.

SPECIALITET: Familje- och arvskor.

Börredningar och testamenter,

förvaltningsuppdrag.

Även skriftliga förfrågningar.

Olga Elm Dahl

Modemagasin

Kungsgatan 53. Tel. 10851

STOCKHOLM.

Engelbrekts

Sjuksköterskebyrå

ansk. ev. sjuksköterskor och enkla-

ren, även barnsköterskor.

Valhallväg 18*, 86181, N. 24113

Gymnasialdräkter

av trikå till alla åldrar, av tyg på beställ

ing. Stort lager av N. F. K. livstycker för

barn och vuxna.

Promenadskodon bredare o, smälare med

och utan klack, finnes och kan beställas i

Anna Ahlströms Manufaktur

och Kortvaruhäff,

Götgatan 9, Tel. Sö. 31184.

Så heligt skall tjäna ligga i skon.

Eder arbetsförmåga

kan ökas med 23 proc.

Engelska läkare

som särskilt utrustade sig med trötthets-

problemet, konstatera, att presta-

tionsförmågan genom användning av

Sanatogen ökas med 20 %.

Svenska läkare

höva i särskilda uttalanden bekräftar,

att kropp och själ utvecklas genom an-

vändningen av Sanatogen.

Läkare över hela världen

ha i mer än 21000 skriftliga uttalan-

den avgett sin gymnasium dom om

Sanatogen

Ni för själv uttänkt detta kända fak-

tum och avslå den förbörjade ener-

gier och nekrofilin genom Sanatogen!

Ni kan prestera mera och geiver Eder

själ förnyad styrka!

I förpackningar från kr. 2.25 till alla

speck samt i färg- & lomm-färdier.

Önskas ytterligare upplysningar, ifyll

och inläm bifogade kupong.

A.-B. Sanatogen, Skövdeholm 1,

Kungsgatan 53. Tel. 10106

Sänd mig gratis och franco:

Sanatogenprov och broschyr.

Namn:

Titel:

Adress:

Misshandlad
idé

Det händer nyigen att ett par nordiska turister begärdde av sin ledsagare att få se blodhätortvet. De blevo förorda till Stortorget, den gången. Men lika väl kunde man ju ha visat dem N. Bantorget, där Artur Engberg genom högtalare avrättade kommunisterna eller Östermalmsstorg, där Kilbom avrättade sin bödel tillbakka.

Nu kan man kanske säga, att de där muntliga avrättningar från talarslot med högtalare eller på tryck lika lite som valgrälet över huvud är något att fästa vikt vid. Man lever i egendom det, man lever över det, och sen är allt som förut.

Men det är inte som förut. Människan dansas under sin kontakt med andra människor.

Jag är immun, säger partichefen A., jag fäster mig inte vid ovet, och jag låter inte rubba mig en tum av mina motståndares argument. Jo, flera tum, ty ni skärper era åsikter och riktar om era kanoner åt motståndarnas håll. Även i de mest sakliga frågor formar ni ut er uppfattning under påverkan av andras hållning till dem och till Er personligen.

Ni är icke detsamma nu som före valrätterns början och blir det inte heller mer. Motsatserna ha skärpts, förkastelseledomare äro mera ovillkorliga, varningar, hot, löften, pris och beröm, allt har skruvats upp i ett högre tonläge. Atmosfären har tjeoknat och blivit giftigare. Det är på det sättet vi förbereda oss till val, och det är egentligen en parodi på vad ett demokratiskt val är ämnat att vara.

Det är helt naturligt att intresset för politiska frågor stegas före ett val. Det kunde ju vara önskvärt att vi alla väljare övubrutet fullkomnade, staffäste och begrundade vår uppfattning i skattefrågor, tullfrågor och arbetslöshetsfrågor, men vi göra det icke. Så komma emellertid valen, och då känna vi våra brister och önska orientera oss. Men vad händer oss då? I stället för att vi skulle bli delaktiga av en högre visdom som stekte upp en jämförelse av synpunkter och tillförsel av kunskap, komma vi in i en giftig triangel. Antingen dra vi oss då hastigt ur densamma, eller vi stanna kvar och löpa risken att bli politiskt senaps-gasade.

Jag får inte bara skattefrågorna belysta och motbelysta med parti-stråkare. Jag får också veta att A. är samhällsvärdig, emedan han vill inskränka äganderätten och dessutom en skurk av en massa skäl som jag inte berr att få veta.

Vända vi oss i avsmak bort från den politiska upplysningen i tidningarna möta vi ändå valpolitiken där vi minst vänta det. Skilsmässorna ha ökats, röstas med högern. Ryska soldater har köpt skilstrumpor i Visby, röstas med de frisinnade, disponent Odelberg i Degerfors har tagit potatisländen från lantarbetarna, röstas med socialdemokraterna.

Vi tycka det är barbariskt och vanvetligt, när vi läsa om hur i det antika Grekland demokratier det parti som segrat vid ett val, måste slå

Landsingen pågå nu som bäst över hela landet, viktiga frågor avgöras, man beviljar och avslår anslynsyrkanden och fastställer stat.

I Kristianstads läst hade Sjänska barnskoleförbundet begärt ett utslag av 500 kr. för att inom Sjänska anordna dagkurer i barnavårdspisoler för barnavårdsmiljörerna och deras funktionärer. Ett försök alltså att sätta vederbörande bättre in i de nya barnavårdslagarna och deras tillämpning. Men detta yrkande avslås. Man måste vara sparsam, man kunde inte stödja sällt som uppdrar under det sociala arbetets sklyta.

— Samme talare, hr Dahl, som hade ordnat om sparsamhet och inte kunde sive att barnavårdsförbundet kunde öberupa någon sård gammal verksamhet, talade däremot varmt för ett anslynsyrkande av samma summa för den frivilliga skytterörelsen. Här gällde det en storm av medborgerlig lofsans och skytterörelsen fick sina 500 kr.

Redan i sina valprogram uttalade sig högern och socialdemokraterna för en försvarsrevision. Sedan dess ha även libererna ansett att de anse en sådan ofrånkande. Avstår de frisinnade, men vad säga de? I sitt valprogram äro de ämnat ständigt uppmärksamma, men ut har regeringspartiet tagit upp frågan och visat sig ha två sådana. Tidningen som i vanliga fall går löst för partiet i pacifism, förestyr mycket väl sagt vi kunde ha behövt en utredning frågan om ett försvar av landet genom hitills vedertagna maktnedläggare är möjliga. Men i andra ändan så dess skänknings det, att man icke bör uppriva 1925 års försvarsarbetet, innan det är genomfördt och satt en försvarsordning inte bör komma till stånd förr än mer bestämda och allmänliga slutsatser kunna dragas av den tekniska utvecklingen på luftförvar-

hjälp, driva i landsflykt eller bringa till tystnad det besegrade partiet, ända till dess trycket pressade fram en revolt som kastade segrarna över ända, varelse de i sin tur mötte ödet att slås ihjäl, drivas i landsflykt eller bringas till tystnad. Vi veta att dessa demokratier förblödde under sitt system och idén komprometterades för århundraden.

Men ha vi kommit så förfärligt mycket längre i våra demokratier? I mångt och mycket stå vi över dessa små statar som först av alla idkade kristadiserade demokratis djarva idéer. Vi bygga ut vattenkraft, vi gräva tunnlar under städer och floder, vi skapa snabba förbindelser och ständiga hörerkontakter runt jorden. Men mellan människor i samma samhällen finnas intet givande umgänge, avstånden äro omätbara och till synes öoverkomliga. Mellan de våldsamma intressetsmotsattarna grävas inga tunnlar. Kontakter mellan klasserna äro ju ovärdigliga, och just nu i valtider konfronterats de mer än vanligt med varann. Men dessa fakta ökras ölost i stället för lust, de ökras i stället för att skapa kraft och värden. En valförberedelse som denna ger intrek av att vi inte lårt abe i umgängeskonst ännu och inte på allvar börjat praktisera demokrati. Dess idé är att frigöra och utnyttiggöra individernas krafter och dra in dem i en livgivande, värde-skapande gemenskap. Den som tror på idén kan icke nöja sig med att se den försvånad. Kan icke heller av dess skropliga förmånskligande sluta sig till dess oduglighet. Måste söka nya former för den att kläda sig i.

redaktionsledare, vars redaktör är en statskyrkoherde, har i ett sommarnummer riktat en allvarig vädjan till ärkebiskop Söderholm om ge nya och klara signaler till Sveriges präster och kristna menigheter. Tidningen önskar att kyrkan skall företa en principiell brytning med den skriftlötter nedärvalda och för kyrkan svårt komprometterade nationalhistoriska teologien, detta också i fråga om det s. försvarskriget. Det vill säga på mera prok. svenska, tidningen vill att kyrkan skall göra till sin

rets och gaskrigets områden. Alltså: det är av vikt att genomföra ett beslut som vi minsta inte vara skigt. Och: luft- och giftkrig börja ytterligare fullkomnas i döljehet, innan vi övertänka om vi skola rosta sig för dem eller ej. Så talar vår mest antimilitaristiska dagliga tidning i valtiden.

Om partierna mena något med sina program så skulle det i alla fall mändigt att döma bli uttalande. Hurudan måtte den skäliga bli? Skall man kunna därhän att gräva ner det gamla försvaret i en grop? Skilja man gå vidare och konstruera upp en modern motfallsberedskap med alla tekniska fullkomligheter? Skall man då rygga för sitt eget verk, icke vill detta kan man icke sätta i händerna på ett folk och slutföra sedan allt detta är undagjordt, komma fram till att vårt trygghetsprogram skall lösa på helt andra linjer än genom rustningar? Den som lever får se.

»Det händer inte ofta att vi mellan sporten, bicykloerna och vittnesdöret om stämman finner något i våra tidningar som ämnar oss till ändakt. Men när jag för någon tid sedan läste en liten tross notis — tänk vad en liberal press skulle ha gjort av det som förmådde för några år sedan sedan — som förmådde att kyrkoherde Thysell varus att Göta Hovrätt för att ha inte med tillhörig värdighet uttalande krigsmäkten i sina förbör, då kände jag mig verkligen gripen över att det ännu finns så mycket fromhet i världen,» skriver fru Mia Leche Löfgrens i Frisinnad ungdom.

Tidevarvet här fått mottaga ett uttalande av kyrkoherde Thysell om Frisinnade Kvinnsparorill inför valen och dess valorede. Det är äro en glädje att få offentliggöra det, icke minst därför att kyrkoherde Thysell som sitt handling bevisat sig stå på samma ståndpunkt som vi i frågan vad om sig pacifisternas till kriget mot kriget.

Han anser att situationen kräver av den enkelta mändiskan att anmäla sig ut ar de passiva led och deras som vänta på att andra skola bli fördiga att göra något. Han anser att var och en på sin plats och med den handling som står till buds skall resa sig i protest mot att kriget alljänt finns och av slöhet, av tanklöshet, i trötthet eller med nöje accepteras. Det var därför som kyrkoherde Thysell underlät att i kyrkoherden framför allert bäst Gud om att förlåta sin nåd till rikets förstär. Han väntade icke till dess att präster i Sverige blivit eniga om att undöta den bösen. Han väntade inte tills det blivit riksrätt genom några uttalanderegler för på den punkten samvetsamma präster. Lyckliga, vi så i fall hade aldrig något hänt.

Konsekvenserna känna vi. Han anmändes till domkapitlet av fem kyrkoledareledamöter i Norköping men Domkapitlet med sin nyanträdda biskop i spetsen, ansåg att Thysell borde få ha samvetsfrihet. Genade på den punkten, gingo de klagande till Göta Hovrätt som dömdo Thysell till varning för sändetill. Göta domstol dömdo honom på åttio år icke föllt, men Thysell förklarar sig ännu framförda, och det ka tänkas, att historien slutar med att han sköles från ämbetet.

Naturligtvis slutar den icke där. Kyrkoherde Thysells handling är ett klart exempel på hur den enkelta kan fatta sin plikt, när han icke är nöjd med att i allmänna ordalag deklarerar att han vill fred. Det är sådana exempel som rikta sin ödd mot var de icke alltför begäradare och tvinga dem till nytt handling.

redaktionsledare, vars redaktör är en statskyrkoherde, har i ett sommarnummer riktat en allvarig vädjan till ärkebiskop Söderholm om ge nya och klara signaler till Sveriges präster och kristna menigheter. Tidningen önskar att kyrkan skall företa en principiell brytning med den skriftlötter nedärvalda och för kyrkan svårt komprometterade nationalhistoriska teologien, detta också i fråga om det s. försvarskriget. Det vill säga på mera prok. svenska, tidningen vill att kyrkan skall göra till sin

egen tidningens lösen: bort med kriget, tillbakka till Kristianst!

I ett tal hållet i dagarna vid ett möte av mellanhögsta världförbundet för fred mellan folken har ärkebiskopen uttalat sig över kriget. Mängtlösheten lyande-fransstekt i vetenskap och teknik ha givit ljusare utsikter för det självordet som nationerna för några år sedan försökte utan att fullständigt lyckas, säga han. Det är inte nog att motverka de värsta metoderna för att döda. Dödad måste dödas. Och vidare: Högljudiga förklarningar räcka icke. De kräva handling. Mötssågas de av handlingen bli de skrymet och hindra freden.

Kanske Fredsmissionären får det önska svaret på sin vädjan?

Efter en del hotande förönbud tidigare på sommaren utbröt i skarven mellan juli och augusti strejk bland lantarbetarna vid Degerfors bruk. De fordrade en höjning av timpenningen från gällande 37—59 öre till 65 öre. Därvid åberopades exemplet vid Björkborn och Bofors där lantarbetarna en timpenning av 63 öre. Dessutom krävde till förarbetarna ordnad semester, fri sjukhus- och specialvård.

Bolaget svarade med att bevilja ett öres löneförhöjning. Vilket som Degerfors lantarbetare åtnjutit förklarades fullt kunna måttiga med, ja övertänna för som tillkomna lantarbetare i allmänhet. När efter detta strejken sattes i verk, utvecklade sig förhållandena på ett sätt, som tydligt visat otygligheten i den gamla installationen, två föntliga makter, genom en djup klyfta bildade från att komma till tals med varandra.

Strejken var av ringa omfattning, berörde endast ett tiugatal man. TIM deras ordning införskrefvo tio strejklöpare från Nationella skyddskåren. Därmed var signalen given till de oroligheter, som under de sista veckorna så gott som dagligen skildrats i tidningarna. En polistyrka på 17 man beordrades att hålla väkt om de arbetsvilliga säkerhet. Konflikten förvandlades till ett väpnet motståndsförhållande mellan bolaget och dess arbetare.

Disposition Odelberg vid Degerfors trots det bevariga läget på en lycklig utgång för bolaget. Lyckligt kan ju utgången knappast bli, även om bolaget med sina hjälpsare bistånd skulle lyckas genomföra sin ståndpunkt. Följderna av en så illa slöt konflikt kunna givetvis icke mätas endast som penningförlust. Även om kostnaderna för underhåll av arbetsvilliga och poliser förväntas de utgifter som ett beviljande av löneförhöjningen skulle ha betydd för bolaget, är detta tydligen inte den enda förlusten. Det mistroende som fordrar polisnakt till sitt skydd framkallar tydligen ingen starkt möjlighet till samarbete för framtiden.

Det är så svårt att upptäcka att det är människor på båda sidor om klyftan. Och att det följaktligen boträning skulle lösa sig mångfaldigt bättre att tillgå sig av makter, som på alla vägar områden äro arbetskonflikters visa sig kunna betvinga människor.

Ett enda experiment från denna skarpa konflikt må tjäna till belysande av hur de misäniska egenkaperna bestå trots alla till synes operenliga och onämnliga system. Det är ett i en tidning återgivet uttalande av ordföranden i de strejkandes faktöring: Hade bruket bara inte tagit ifrån arbetarna potatisländen i värs hade konflikten antagligen aldrig ägt rum.

Göteborgs kvinnliga konstöriförbundet önskar ge sina läsare följande råd inför valen: Mercurii dotter! Stätt upp till val. Välj någon vars hand du vill trycka. Som frimodigt håller sitt jungfrulikt. Och ej tarvar stöd och krycka! Välj ut av de yppersta kvinnor och män. Som faderlandets hand har frambrängt sin. Och tänk på dess framtida lycka.

Menar man fru Burman-Anderson?

Iida Norman - Skommagasin

Humlegårdsgatan 6 - Tel. 78615

Rekommenderas

REPARATIONER UTFÖRAS

Reella varor

Vid uppvisandet av denna annons lämnas 5% rabatt

Låga priser

Plats finnes 15 sept. för **Madugårdsbötare** manlig eller kvinnlig, villig att möjliga 12 kor och att sköta dem, några kalvar och grisar

På samma ställe

Intresserad ungdomsarbete

finnes, likaledes 15 sept. plats för arbetsarbete samt hålla i ordning personal m. m. mjölkings- och moterkunnig har företrede.

OBS! Möjlighet finnes även för män och hustru eller bror och syster att tillsammans söka platserna i vilket fall boend och eget hushåll kan beredas.

Svar med betygskräftor och lösnamnskräft till

Fru RUT ADLER, Ekedes pr. Källerå.

En revolutionär TOLSTOJ TALAR

I sin essy över staten och revolutionen gör Lenin följande uttalande: »Stora revolutionärer mottas alltid under sin livstid av hänsynslös förföljelse från de härskande klassernas sida. Dessa bekämpa deras läror med den mest våldsamma fiendskap; ett väsnästigt hat och en hänsynslös lögn- och förtalningskampanj. Efter deras död försöker man att göra dem till oskadliga heligom, att lura de förtryckta klasserna med. Samtidigt förenklar och försvagar man den verkliga meningen i deras revolutionära teorier och försöker dess revolutionära ägg».

Det vore svårt att finna en bättre framställning av Kristendomens förfall. Det återstår ännu att skriva en lika briljant sammanfattning av den kristna kyrkans växt. Men som en klar, kall och noggrann bild av Jesu Kristi öde saknar det motstycke.

Jesu liv är för mig hänsynsväckande, enastående i mänsklighetens historia. Det är en flamman som stiger upp i en natt av hyckleri och död. Som en fattig, öfver timmerman, född av ringa föräldrar har han in i en värld som vred sig och jarnrade av födelsmärtorna vid en ny världsfödelse. Men levde då som nu i en av de största perioderna i mänsklighetens historia. Det måtliga romerska kejsardömet hade lagt handen på det Uvalda folket. Roms spöknippen hade ersatt Julia stjärna i Moses land.

De intensivt religiösa och nationalistiska judarna stred sig inför den främmande despoten. Revoluter hade gång på gång tagit plats och dränkt i blod.

För judarna stod det i deras förtvån klart att nu hade de nått bottnen, nu måste Messias komma och fördrän ut sin slaveri, fördränna Romens örnar och förkunna Herrens heliga år. Hela atmosfären var så laddad som ögonblicket före en cyklot, laddad med faror och löften som skulle förvandla döden till frihet.

Då kom Jesus på skedeplassen. Man kallade honom Messias. Men han var icke den hämnande ängeln han var icke kungasonen om vilken David sjungit, han var icke hed-

ningarnas gissel och förstörare om vilken profeterna talat. Denne Jesus var en enkel man, en kärleksfull, glad och broderlig man. Han var en stilla, fredlig och ärlig man. [Stället får gå till synagogorna och topa på romersk bild och nedkalla hjälper från en hämnande Gud. Lärde han dem sin lära om fred och visade dem broderskapets ideal. Han gjorde mer än så. Han visade judarna den jättelika därskapen i att använda våld, alltid, men närmast nu i deras läge. Han visade dem att deras kraft skulle försmåta i blodram för Roms legioner. Men hans läror vore icke populära de vore icke patriotiska. Fullblodjudarna fastslog detta som brott nummer 1.

Denne man hade fler löjliga och farliga idéer. Han trodde icke att samariterna och syrierna och romanerna vore sämre än judarna. Men vore icke judarna det uvalda folket? Hade de icke gjort de främsta insatserna i civilisationen? Hade de icke ärt av sina fäder en överläsenhet över alla andra folk på jorden? Denne underliga jude brydde sig inte om sändiga läror. Han bodade en syrisk flicka och en romersk ämbetsman, han talade fritt med samariterna. Han hade djärvt den påstätt att det faans något sämre än en god samarit. Än värre, han sade: den som gör min faders vilja, han är min broder och min syster. Detta satte hela samhällsordningen i fara, detta var dödsynd nummer 2.

Och värre än allt detta var hans hållning till samhällets olika klasser. Saliga öde de som hungra, saliga öde de bedrövade, saliga ären I när människorna hata och ljuggande säga allt ont om der för mitt namns skull. Ve de rika, ve dem som äro mätta, ve dem som människorna berömma. Älska er fiender, välsägna dem som förbanna er, gör dem gott som hata er så bedjen för dem som försmåda och förförja er. Ni kunna icke tjäna Gud och Mammon. Söken först Guds rike och så faller eder allt annat till.

Judarnas ledare skakade sina huvuden och ökade på hans lista med dödsynd nummer 3. Han var en radikal.

Ur Tolstoj's Religjös skrifter som utkomna i översättning av Ellen Rydelius på Bonniers förlag har vi gjort några utdrag som belysa hans tolkning af kristendomen Hans tolkning gäller honom i skarptast motstått till den härskande kyrkliga och statliga moralen. Det är icke så underligt att de svenska agitatorer som spridde Tolstoj's upprop till soldaterna: tänk först handla sedan! blevo utalade och dömda till straffarbete mellan skriften blev beslagtagen.

Detta skedde visstligen för 20 år sedan men kan icke öfva om det skulle gå bättre i dag.

Men skulle kunna tro, att det vore svårt och hemskt och plågsamt att leva efter Kristi lära, om det vore möjligt för oss ofärligt och angelänt att leva efter världens lära. Men världens lära är ju mycket svårare, förligare och plågsammare att efterleva än Kristi lära.

Det fanns en gång, berättar man, martyrer för Kristi skull, men dessa voro undantag, men räknat hos oss till 380,000 frivilliga och ofrivilliga under 1800 år. Men tänka världens martyrer, och på en enda av Kristi martyrer för man tusen martyrer för världens lära, vilkas lidande öka hundrä gånger hemskare. Endast de människor, som dötdats i krigen under detta sekel, utgör trettio miljoner.

Allt detta är ju martyrer för världens lära, vilka icke behövt följa Kristi lära utan endast behövt underlätta att behöva från lidandet och död.

En man behöfver endast göra det som han vill — avstå från att gå i krig — och man skickar honom att gräva diken och pinar honom icke i Sevastopol och Plevna. En människas behov bara tvivla på världens lära, att det är nödvändigt att ha guldlocher och guldkedja och en onödig salong och att man måste göra alla de dumheter, som världens lära kräver av henne, och hon skall icke veta av det onyttiga arbetet, lidandet och det eviga bekymret och mödan utan vila och mål, hon skall icke bli berövad naturen och ett älskat arbete, familj och hälsa, och hon skall icke gå under genom en meningslös plågsam död.

Vi behöva icke vara martyrer för Kristus, det är icke detta han lär oss. Han lär oss, att vi skola upp-

Detta är min Kristus, massornas man, rebellernas rebell. Kärleken själv. Därför är kristendomen en revolutionär, demokratisk idé.

höra att plåga oss själva i namn av världens allmänna lära. Kristi lära är en djup metafysisk innebörd. Kristi lära är en allmänmännisk mening, Kristi lära är den enklaste, klaraste, mest praktiska mening för varje enskild människas liv. Denna mening kan man uttrycka så här: Kristus lär människorna att icke göra dumheter. Här ligger den mycket enkla, för alla tillgängliga meningen i Kristi lära.

Kristus säger: förarga er icke, anse icke någon annan underlägen er själv, det är dumt. Om du blir förargad och sårar människor, får du det sämre. Kristus säger också: spring icke efter alla kvinnor, utan forem dig och lev med en, så får du det bättre. Han säger: lova icke någon annan någonting, så tvingar man dig icke att göra dumheter och ögnärningar. Han säger ytterligare: löna icke ont med ont, ty då gengäldar man dig för ont med det, som är värre än förut. Liksom när den upphängda hunden över bonungen sio ihjäl björnen, och ytterligare säger han: anse icke människorna som främlingar bara därför att de leva i ett annat land och tala ett annat språk. Om du kommer att anse dem som fiender, så skola de anse dig som fiende, och då får du det sämre. Gör alltså icke alla dessa dumheter, så får du det lättare.

Jesus säger man till svar på detta, men världen är så svåratt, att det är plågsammare att motsätta sig dess anordning än att leva i överensstämmelse med den. Om en man nekar att göra krigstjänst, så sätter man honom i fängelse, kanske man skjuter honom. Om en man icke säkerställer sitt liv genom att skaffa det, som han och familjen behövs, så döer både han och familjen av svält. Så tala människor, som försöka försvara världens inrättningar men själva icke tro på detta.

Man behövs ju bara för ett ögonblick befria sig från sin vana och betrakta allt från sin sidan för att märka, att allt vad vi göra för att skenbart trygga vårt liv, göra vi alla icke för att trygga vårt liv utan endast för att mödan vi slysa därmed, glömma bort, att livet aldrig är tryggt och icke kan bli tryggt, icke nog med, att vi bedraga oss själva och fördräva vårt närvarande liv för ett inbillat liv, under denna strävan att trygga livet fördräva vi förtast det som vi vilja trygga. Fransmännen rusat sig för att trygga sitt liv under kriget 1870, för att de på detta sätt skola trygga sig, gå ihjusträttas främsmän under, och detsamma sker med alla folk, som

rusta sig. Den rike tryggar sitt liv därmed att han har pengar, men just pengarna locka rövare, som döda honom. Den ängslige mannen tryggar gar sitt liv med medicin, men själva medicinens dödar honom långsamt och om den icke dödar honom så beövar den honom säkert livet liksom den gjorde med den lame, som icke levde trettioåttå år och inväntade ängeln vid källan.

Om fiender komma, tyskar, turkar, och vildar, och ni icke sillas med dem, skola de döda er. Detta är osanning. Om det fanar ett samhälle av kristna, som icke göra något ont och lämna allt öfverflöd av sitt arbete åt andra människor, så skulle inga fiender, varken tyskar, turkar eller vildar — döda eller plåga sådana människor. De skulle ta för sig allt goda, som dessa människor ändå skulle ge, för vilka det icke finns någon åtskillnad mellan ryss, tysk, turk och vild. Men om kristna beövar sig bland ett icke kristna samhälle, vilket försvarar sig med krig, och den kristne kallas att delta i kriget, så uppenbar sig även här för den kristne en möjlighet att hjälpa de människor, som icke känna sanningen. Den kristne känner endast sanningen.

Faran i vårt liv: hur vi än anstränga oss att dölja för oss själva den enkla, uppenbara faran av att uttömma de människors talmod som vi kväva, hur vi än anstränga oss att motverka denna fara med alla slags befäringar, våld och mutor, så växer denna fara för varje dag, för varje timme och har redan länge hotat oss. Och nu har den möglat så mycket, att vi måste sitta i vår lilla blå mitt i ett brusande och översvämande hav, som när som helst hotar att vredgat uppsluka och förtära oss. Arbetarrevolutionen med förtörelsen och mordens favor hotar icke bara oss, utan vi leva redan trettio år under den, och hittills ha vi endast genom diverse knep på en tid uppskjutit utbrottet. Sådan är situationen i Europa, och den är ännu värre här oss, emedan den icke har några räddningsventiler. De klasser, som förtrycka folket ha, med undantag av Isaren, numera icke någon ursäkt i folkets ögon, de hålla sig alla bara kvar i sin ställning genom våld, list och oppörtighet, det vill säga genom skicklighet, men hatar ibland folket som bäst representanter och föräktas för oss bland de bästa växer för varje dag.

<h2>VI STÅ TILL TJÄNS</h2>				
<p>Bordsvatten</p> <p>Drink</p> <p>Ramlösa-vatten</p> <p>Vårt lands enda naturligt alkaliska bords- & hallsvatten.</p> <p>Damfrisering</p> <p>Damfriseringen, Eriksbergsg. 6 A. 1 a kl. arbete till h. manna prisen. Härskötsel för mjäll och glanslöser. Tel. 106 11.</p> <p>Damväskor</p> <p>"VÄSKAN" finnes</p> <p>Kungsgatan 23 - Tel. 14412, N. 2113</p> <p>Sörsta lager av <i>Damväskor o. Resväskor, Provisorier, Automobilväskor.</i></p> <p>Reparationer utföras Egna fabriker</p> <p>Eldslöskare</p> <p>Mof ELD och BRAND är Sv. Eldslöskaren "VAKT"</p> <p>den bästa väskaren</p> <p>Generalagent JOH. LÖNNQUIST, pogersgatan 8, tel. V. 2475, Stockholm.</p>	<p>Fotomagasin</p> <p>HOLLINGER'S</p> <p>FOTOMAGASIN</p> <p>11 Malmskillnadsgatan 11</p> <p>Stockholm Tel. NOR 10581</p> <p>Fotvårdsaffär</p> <p>Elin Ahlqvist</p> <p>Brunkbergstorg 13 Tel. N. 1039</p> <p>Behandlar småriftit och omsorgsfullt alla slag av fotokomplex Råd och anvisningar kostnadsfritt.</p> <p>Fysikalekt Institut</p> <p>Syster Anna Wallström</p> <p>Evikalskt löst.</p> <p>Birgerjarlg. 94 3 tr. Hiss Tel. n. 5107</p> <p>Enl. läkares ordn. gives alla moderna EL, Ljus o. värmebeh. för nerv- o. rheumatiska åkommor m. m. Alla slags hud, pedic. och massage. Anna Wallström Leg. Sjuksk. Mångårig praktik.</p> <p>Grammofoner</p> <p>Orramophon & Musikaffären C A R M E N</p> <p>rekommenderar sitt välsorterade lager, alla nyheter i skivor.</p> <p>23 Sibleyngatan Telefon O. 3015</p>	<p>Handskaffär</p> <p>Skånska Handskfabriken</p> <p>Establerad 1903</p> <p>Sturegatan 5 - Grestegatan 20 C</p> <p>Sörsta seral av lädarska, vantar och strumpor. Handsktitet 30 öre. Vid löpande av detta annons länmas 10% rab.</p> <p>Kex</p> <p>A. B. RAHMS</p> <p>KEXFABRIK</p> <p>Stockholm</p> <p>Spec. Rån, Skivor och Benmjölkskex.</p> <p>Råg-Havre-Graham. Gott o. närings.</p> <p>Klädeshandel</p> <p>David Söderman</p> <p>22 Drothingatan 22</p> <p>79 49 - Norr 79 49</p> <p>Sista nyheter i de n. för hösten moderna Uster- & Kappytör.</p> <p>Korsetter</p> <p>Twilfit Nybrogatan 11</p> <p>Telefon 71851, 71854</p> <p>Stockholms största specialaffär för</p> <p>Korsetter o. Brösthållare</p> <p>Priser enastående låga</p>	<p>Manufakturaffär</p> <p>WENNERSTRÖMS</p> <p>Drothingatan 45 och 43</p> <p>SPECIALAFFÄRER</p> <p>för Sälva-, Ylle- och Bomulltyger</p> <p>sed för Tröskor.</p> <p>SAISON-NYHETER</p> <p>Paraplyaffär</p> <p>Svenska Käpp- & Paraplyfabriken</p> <p>Fabrik och Sälv. St. Vasagatan 11, tel. S. 3009</p> <p>Fabrik: Lindegatan 29, tel. 72906, Uppsala, 25, tel. tel. 0212, 43, tel. 2100.</p> <p>Paraplyer och Käppar i stort urval. Reparationer till Paraplyer.</p> <p>ÖB&J Överhängningar och reparationer utföras fort, vid alla tillg.</p> <p>Pianoaffär</p> <p>PIANINON o. FLYGLAR</p> <p>Nya o. beg. A-stälningar - Ubyrning</p> <p>Sämninglar o. reparationer utföras</p> <p>Tel. J. Aug. Carlsson Tel. 1078 Vasagatan 7, Stockholm</p> <p>Pilsering</p> <p>Allt slag av Pilseringar och hällöfn. utföras enast. vid o. eleg. art. till bästa tillg. 2018 Br.</p> <p>Stockholms Pilssefabrik</p> <p>Mariegatan 6, 2 tr., Stockholm Tel. 15280.</p> <p>Beställningar emottagas även från best. orter. Rekl. illustr. priskränt</p>	<p>Påskkappor</p> <p>Våra Påskkappor</p> <p>omtalade för sina kvaliteter och ultraknä passformer.</p> <p>BRÖDERNE ELMÉR</p> <p>Brevturen 24A Tel. 776005, N. 5751</p> <p>Sidenmåling</p> <p>SIDENMÅLING - Endast konstnärliga, signerade original. Skulptar, lampskärmar m. m.</p> <p>GULLAN ALRICKSON</p> <p>Odengatan 63, 2 tr., Vasa 11808</p> <p>Skrivbyrå</p> <p>ESKIL JOHANSSON</p> <p>Rödabergersken 2</p> <p>vid Vandasplan, Tel. 867 83.</p> <p>Manuskript hämtas och hämsändas. Prima referenser.</p> <p>Strumpor</p> <p>Letterstedt</p> <p>STRUMPSPECIALISTER</p> <p>Drothingatan 21, Stockholm</p>

En annons

i TIDEVARVET träffar den publik Ni söker. Annonsera i vår tidning.

Nationalismen är medfödd

En av Danmarks unga folkhögskolemän, rektor Morten Bredsdorff vid Roskilde folkhögskola, har i en tidningsartikel givit uttryck åt de förändringar som han anser att den nya tiden, d. v. s. tiden efter kriget, ställer på sina folkhögskolor. I det ögonblick, säger han, som kriget och nationalismens och imperialismens kulisser i trasor såg och förstod det unga släktet, att striden övbrutit pågick, inte mellan nationer endast utan internationellt mellan grupper av människor — förtryckare och förtryckta — som famlade efter internationell samanhållning. I denna kamp mellan det arbetande folkets breda lagar och den grupp av människor, vilka som de ekonomiskt makthavande ta arbetets frukt från de arbetande, måste folkhögskolan ta ställning, om den vill betyda något i samhället. Såsom den för stod på bönärens sida och uppfordrade dem i kampen för jordens frigörelse, så ställer den sig nu på arbetets och bönders sida i deras världsomfattande kamp för arbetets frigörelse. De bistra åren har öppnat en visserligen svår men dock farbar väg åt uppåt den sociala folkhögskolan, vars levande förbindelse med den gamla nationella säkert ingen vill förneka.

Först i det gemensamma eländet efter kriget upplevde människorna samhörigheten. Från det ögonblick sprängdes det gamla begreppet: nationalitet. Vi var danskar till sinne, det var medfödd. Men nu blev det vår uppgift att vända oss utåt mot den stora världen, förstå dess händelser och göra vår insats i samarbete med folken omkring oss.

Min mening

Forts. från sid. 1

fronterna beteckna i alla fall det motsättningsförhållande, som faktiskt äger rum för närvarande och icke kan lösas i ett enda tag, utan endast på en väg genom lidandet. Det göres till en ofantlig affär från den högra sidan av att socialdemokraterna och bolsjevikerna fram under samma partibeteckning. Men detta samgående är ej karaktäriserat av deras ledares ömsesidiga hat. Även där gör sig instinkten på djupet gällande. Arbetarna Olsson och Eriksson som stå på samma arbetsplats med samma avlöning och samma två timma händer, ha precis samma intressen, oavsett i vilka registraturer sumpen inregistrerat dem i partiärens led. Detta borde bemänsnas på alla sidor mer än som sker. Även från vänster sida kommer till följd av lingsambet i utvecklingen den nuvarande rörelsen, att betecknas av ären i sakfrågorna ensidiga paroller. Det är ju industrialismen och dess målsman som ännu föra ordet esamama, och de övriga stora livs- och värdenärens få under tiden ligga i träcan. Det är beklagligt, att exempelvis jordfrågan icke från något av de stora partierna upptagits med ett allvar som vilar över dessamma just nu. För min del har jag utgivit en broschyr i frågan och hållit sju samlingsföreläsningar, där jordfrågan spelat en huvudroll, och jag har funnit att publiken på alla ställen varit tacksam för upplysningar i detta för dem obekanta ämne. Dessamma gäller fredsfrågan i dess stora drag. Även här är det tacksamt att tala till folket. Men i valrörelserna skjuts dessa realiteter åt sidan.

För att nu återgå till början av intervjuen vill jag även sluta med att uttala min glädje över att de Frisinnade Kvinornas finnas till.

Tvåhörnstenar

Frisinnade Kvinners årsbändning måste leda till det ställningstagande mot borgerlig samling vid årets val. Den som läser nedanstående utdrag ur dess riksmötes av 1922 måste med sig att förbundets hållning är fullt konsekvent. Varje ord kunde ha sin tillämpning på situationen av i dag.

Frisinnade Kvinners årsbändning har två hörnstenar. Den ena är övertygelsen om det personliga insatsens värde och de enskildas ansvar som en viktig förutsättning för deras och samhällets lycka. Den andra är vissheten — yttermera förstärkt genom världskriget — av det ofrånkomliga sammanhanget och beroendet, som finnes mellan klasserna inom det mindre samhället som är staten och mellan länderna inom det stora världssamhället. Den främjande tron på personlighetens rika möjligheter och värde fullständigt av övertygelsen, att varken individ eller klass eller land kan skära ut sig ur sammanhanget och frodas på egen hand och på bekostnad av andra. Detta betyder inte blott att individ, klass och stat inte böra söka komma sig upp på andras bekostnad. Det innebär att de inte ämnar bli i lägnen, likt lite som en gren kan leva skild från stammen.

Den första konsekvensen av denna årsbändning är, att Frisinnade Kvinnor vilja ha tyngdpunkten inom politiken flyttad från parti till personlighet. Den andra är, att vid alla konflikter, det må gälla klasser eller länder, måste Frisinnade Kvinnor vara att finna på den ståndpunkten, att intressetsmotstånderna påtagliga de all förefalla, icke äro reella utan konstlade, och att det alltid gäller och är möjligt att finna en väg fram, som leder till det gemensamma bästa. Låt våra genom att låda sidor av vanor och fördomar. Detta betyder, att en programpunkt för Frisinnade Kvinnor blir fred mellan folk och klasser, en fred icke i meningen av stillstånd, samförstånd och samlieta utan i betydelsen av gemensamt strid mot alla de svårigheter, som tynga människorna, mot fattigdomen, som trycker dem, mot de förstörande krafter, som tära på folkhälsan. Det största och vanvettigaste av allt slöseri är slöseri med folkmateriale. Frisinnade Kvinners uppfattning är att värt folks livskraft, dess andliga och kroppsliga hälsa är en dyrbar egendom, varmed måste behållas och som måste övligt värdas.

Med fasthållande av de två satserna, samhörighetens ofrånkomliga nödvändighet och den enskilda personlighetens ansvar, rätt och värde, är den synpunkt given, från vilken Frisinnade Kvinnor betrakta de aktuella dagsfrågorna. De kunna icke gilla någon lösning av de nuvarande livsfrågorna, som betyder att nya klyftor öppnas mellan folk och klasser. De liksom de utömla kriget, sträva de efter fred och samverkan också på det ekonomiska området. Och de motsätsa sig reaktionens strävan att hålla de kroppsbetäande klasserna nere under trycket av en ständig ölust och i en medveten motsats till samhället.

Frisinnade Kvinnor inse fullkomligt att radikala förändringar i samhällets former måste ske. Men dessa förändringar få ej gå ut över de kulturvärden, som vunnits under århundraden. De vilja ett nödvändigt anpassnings- och nydaningsarbete, som fortgår frivilligt, ej motvilligt, övligt och följande det naturliga växandets lagar.

RUT HEMBERG MALM

Fru Rut Hemberg-Malm är andra namn på listan Fred och rätt. Hon är skänks till börden men bosatt i Malmköping sedan 1914. då hon blev lärarinna vid den kommunala mellanskolan. Sedan 1916 är hon också gift med skolans rektor C. I. Malm.

Fru Malm är ombud för Malmköpingsdistriktet i Södermanlands länsförbunds centralstyrelse.

Gör Ert Bästa

I Halland:
Valsdal under partibeteckningen *Fria Listan* och *Fru Adler* som kandidat kunna avhämtas hos följande personer:
Halmostad: Fröken Hanna Paulsson. *Varberg:* Fröken Lissi Almer. *Falkenberg:* fröken Carin Jacobsson. *Källered,* fru Rut Adler, Ekered.

Valdagen den 16.

Mötesplatsen

En rad av lyckade valmötet var resultatet av förra veckans arbete i Södermanland och Halland. Talrika åhörarskaror på de flesta platser. Stort intresse för de goda föreläsningarna. På somliga ställen har intresset tagit sig uttryck i ganska givande och intressanta diskussioner. På alla ställen applåder och på många tacksgesler för vad man fått höra.

Bland talarna som förra veckan var i elden märktes utom Elisabeth Tamm och Fru Adler doktorerna

Var valsedlar finnas

I Södermanland:

Valsedlar under partibeteckningen av *Fred och rätt* och med *Elisabeth Tamm* som kandidat samt valkuvert för äkta makar kunna avhämtas hos följande personer:

Nyköping: Fröken Ingrid Örnström och fru Emmy Bosson. *Friskilstuna:* Fru Hildur Hult. *Katrineholm:* Clas Lundbergs kontor. *Trosa:* Bokhandeln. *Torshälla:* Fru Grönerberg. *Oja:* Kantor Ivan Andersson. *Flen:* Fröken Hanna Johansson, Mosstorp: fru Sigrid Andersson, Rönnsäter. *Bettina:* Landbrukens C. E. Eriksson, Fågelsund; landbruk, Arv. Eriksson, Glippsta; auktionen Henning Johnsons. *Björsvik:* Hemmansägaren Gustaf Eklund och herr E. A. Norström. *Glindran. Hälleforsås:* Sägare Joh. Andersson. *Ardale:* Kantor K. Vendin. *Flodafors:* Folkskoll. Alfred Wahlstam. *Granhed, Halla:* Fru Elsa Ekstam. *Kila:* Fröken Anna Israelsson. *Lid:* Fröken Emilia Petrusson. *Stigtomta:* Fröken Hildur Qvarnström. *Nybyrka:* Fröken Ester Olsson, Arhammar, och fröken Margit Andersson. *Hormesta. Vagnhärad:* Fru Rosa Holm. *Lunda:* Fröken Gunhild Ekelund, Jönåker.

I Halland:
Valsdal under partibeteckningen *Fria Listan* och *Fru Adler* som kandidat kunna avhämtas hos följande personer:
Halmostad: Fröken Hanna Paulsson. *Varberg:* Fröken Lissi Almer. *Falkenberg:* fröken Carin Jacobsson. *Källered,* fru Rut Adler, Ekered.

Ada Nilsson, Andrea Svedberg och Naima Sahlbom, rektor Hermelin, advokat Elisabeth Nilsson och fröken Ebba Holgersson. I Halland är Petri och fröknarna Carrell.

Även på den nu innevarande veckans program står ett flertal möten i båda länen.

Vid en del av de nu avhållna mötena har det förekommit fiol- och pianomusik. För avslutningsmötena som äger rum i Nyköping den 12, i Eskilstuna den 13, i Katrineholm den 14 och i Gnesta den 15 sept., anordnas sång av en från Södermanland tillfälligt samlad kor under ledning av fröken Elsa Stenhammar från Göteborg. På programmet står bl. a. Viktor Rydberg Snöfrötsontsat av Elfrida André, Vaknen, samt en tergett ur Trollflöjten.

Seende dag

Var och en vet att det finns somliga dagar i livet då man ser bättre än andra annars. Då man uppdagar fyrväpplingar, människor och varlor man lever. En morgon nu på lördagen gick jag i strålände solen och lunnig lösa. Söder Mälardalen på väg till arbetet. Det var en sådan där seende dag, men jag visste det inte. Plössligt fågades emellertid mina blickar av något så särdele, som jag måste stanna. Vid trottoarkanten stod en stolt fjällkväving med familjen, helt lugnt som om ingenting hänt eller kunde hända.

— Fly, sade jag till den, då jag hämtat mig, tag dina barn och fly. Förstår du inte att här är en osäker plats just där människostrommen går fört?

— Det är farigare i skogen, sade fjällkvävingen lugnt, ty dit går människorna för att leta svamp. Här flyttade inte, där här blev gara, ty här är tryggt. De som går här är bara inställda på gatsaren. Människorna har mycket svårt för att se, trots sina ögon. Medge det, här ha massor av människor passerat mig bara i dag på morgonen och inte sett mig. Ändå jag är trestrjäng, tillade han.

Det låg något i den stolta svampens tillift till människornas uppgettighet och blindhet. De arbetande tillaga garde hade gått förbi och ingen hade vort den vackra svampen, som dock kan ätas rå som man åter nöter.

— Men, sade jag, du måste i är vara mer begärlig än någon. Svampen kostar ju tiofenne öre litem på torget och i tidningarna göres propaganda för vegetariska födoämnen. För resten kom ju jag, som du ser.

Men du låter mig ju säkert vara, tills min barn blivit så stora att de kan reda sig själva, sade svampen tryggt. Det var ju ihelste att en av de passerande hade en seende dag, jag såg dig redan i går, men du såg inte mig.

Detta samtal ägde rum strax invid den landningsplats, där Mälardärnan ligga till med beskap för att förse alskan. Just nu stävade en båt in, full med folk. Den enda passagerare, för vilken båten lade till var en ko. Hon släpades fram av två karlar, och mellan man lade ut landningen, stod hon där, ovisst om morgonens båt skulle föra henne till den klara blå, spande och vitt skumade av hon ville tillkall till sin Mälaring och beta ännu lite till, vrålände i ångest för den otiska fångvagnen på kajen som skulle föra henne till schavotten.

Det var en livskraftig ko, hon hade så när tuggt sina fångvagnar med i Riddarfjärden. Det var en förnämlig ko, ty hon förstod genast vad bidden i den bruna reaktoren ville henne. Och hon skrek ut kreaturernas klagen vid över fjärdens, över kajen, bort mot stadshuset.

Folk stod på diäck, folk gick förbi. Ingen brydde sig om kots och hennes tragedi lika litet som om svampen som stod där sitt utmanande på sin vita fot mitt på deras väg. Varför? De voro inte inställda på att tyda kots språk eller för att leta svamp på trottoarer.

Vad skulle jag göra, jag kunde icke köpa kots och ta henne med till Tidevarvet. Jag hade upplevt alla kors tragedi, och köttbollar skulle icke bli det samma som förr. Medan jag gick vidare, betänksamt detta, steg ett minne upp för mig. Jag sitter i en järnvägskupé som upptages av en kreaturshandlare och en slaktare. De tvista om viten på ett parti djur. Kreaturshandlaren har en siftra, den vill ha gena grundläggningar för försäljningspriset. Slaktaren har en annan, mindre. Vill kreaturshandlaren bedraga honom? Nei, svar de honom, det vet väl Karlson att kreation lättnat många kilo på det dygt av dödsängesten.

På middagen kom jag ihåg svampen och ko, och jag önskade att den var dödd redan. Nå man svampen? Jag påskyndade mina steg. När jag humit fram till platsen överraskade jag en reholningsklara, som renade trottoaren. Hon stod över fjällkvävingens med sitt verktyg i högsta lugn.

— Låt bli, sade jag, det är ju en trestrjäng svamp. Hacksa inte upp dess rot åtminstone!

— Det får inte växa svamp här, sade karlen, och tresstrjäng, det är bara överklasskväving. Var på väg till vägen den i sin klärra, samman med en massan snidiga föremål. Han hade ögonen med sig, han.

Dremsen.

Varför kastar Ni bort en extra inkomst

och en god kontroll?

Sätt in avlöningen i postsparbanken och tag ut pengar endast i mån av behov. Postsparbanksboken gäller vid alla postanstalter och 300 kr. utbetalas utan uppsägning.

Ränta 4 %.